

	Prosedyrer og prosesser. (beskrivelser på virksomhetens operasjonelle utøvelse)		
	Retningslinje		
	Rutine for graving i forurenset grunn for entreprenører		
	ID: ID11000	Versjon:1.00	EK-Ansvarlig: Lene Fjærvik Stortiset
Gradering: Åpen	Gyldig fra: 11.06.2024	Gyldig til: 11.12.2024	Godkjent av: Krokstad, Olav

1. Ingen mistanke om forurensning

I tilfeller hvor Tensio har vurdert at det ikke er mistanke om forurensning, er det ikke nødvendig å foreta ytterligere undersøkelser eller tiltak for forurenset grunn. Stedlige masser kan gjenbrukes i grøfta, og overskuddsmasser kan leveres til mottak for rene masser.

Graveentreprenør må uansett være observant på eventuelle funn i grøfta som fører til mistanke om forurensning, i slike tilfeller skal prøvetaking og behov for tiltak vurderes iht. prosedyre for funn etter oppstart i forenklet rutine nedenfor.

2. Forenklet rutine ved mistanke om lett/moderat forurensning

Dersom Tensio vurderer at det er mistanke om lett/moderat forurensning, skal forenklet rutine oppgitt nedenfor følges. Rutinen er godkjent av Trondheim kommune, og erstatter krav om ytterligere undersøkelser og tiltaksplan ved mistanke om lett/moderat forurensning.

1. **Visuell kontroll av masser etter oppstart**

Etter at gravearbeidene er igangsatt må entreprenør foreta en visuell kontroll av hva massene inneholder. Man må f.eks. se etter olje og avfall i massene, samt registrere om det er lukt eller ikke. F.eks. vil både løsemidler og olje avgi lukt.

2. **Graving og sortering av forurenset jord**

Graveentreprenør må:

- Hindre spredning av miljøgifter ved graving i forurensete masser.
- Gjennomføre tiltak for å minimere tilstrømming av overflatevann til byggegroper, og spredning av partikler via overvannet.
- Sørge for at avfall (eks. ledninger, kabler, betong, asfalt mm.) sorteres ut og leveres til godkjent mottak.
- Sørge for at grovfraksjon (> 20 mm) som skal gjenbrukes eller disponeres som rene masser, er visuelt ren og kun består av naturlige mineralske masser av stein og tegl. Grovfraksjonen skal ikke inneholde sammenkittet finstoff.

3. **Behandling av stedlige masser**

Stedlige masser som anses som lett/moderat forurenset, kan legges tilbake hvor de opprinnelig lå. Bygningsavfall og annet avfall må sorteres ut. Ved mellomlagring av massene, må disse legges på et tett underlag og dekkes til for å hindre spredning av miljøgifter og/eller partikler med vind og/eller nedbør. Mellomlagring av forurensete masser utenfor tiltaksområdet, krever tillatelse fra Statsforvalteren.

4. **Behandling av overskuddsmasser**

Overskuddsmasser som anses som lett/moderat forurenset kjøres til godkjent avfallsmottak/deponi for forurensete masser med tillatelse fra Statsforvalteren. Mottaket må kunne ta i mot masser i tilstandsklasse 2-5. Under transport må om nødvendig støvdempende tiltak gjennomføres, og overskuddsmassene dekkes til i tråd med § 3-3 i forskrift om bruk av kjøretøy. Graveentreprenør har ansvaret for å ha avtale med godkjent

mottak/deponi som kan ta imot masser i tilstandsklasse 1-5. Graveentreprenør håndterer dette som én bestilling fra Tensio sin side. Merkostnaden for bortkjøring og håndtering av lett/moderat forurensede masser, faktureres pr. m³.

Masser som viser seg å være Rene masser (bekreftet av analyseresultat basert på prøvetaking utført av miljøteknisk rådgiver) skal leveres til mottak som kan ta imot rene masser eller til mottak som kan ta imot masser i tilstandsklasse 2-5, eller evt. nyttiggjøres iht. § 32 forurensingsloven. Disponeringen må også tilfredsstille plan- og bygningslovens bestemmelser

5. **Nedgravde oljetanker**

Dersom det skal graves over en eiendom, som i aktsomhetskartet viser seg å ha en nedgravd oljetank, må Tensio avklare plassering av denne med grunneier. For øvrig behandles gravearbeidene etter forenklet rutine, men dersom det avdekkes alvorlig forurensning underveis (oljelekkasje, fri fase olje, sterk lukt), må arbeidene stoppes og tankeier kontaktes for å rydde i forurensninga før arbeidene kan gjenopptas. Det er med andre ord tankeiers ansvar å rydde opp i eventuell grunnforurensning forårsaket av oljetanken.

6. **Prosedyre for funn etter oppstart**

Dersom man ved den visuelle kontrollen av massene iht. punkt 2 gjør observasjoner som fører til mistanke om sterkt forurensede masser, skal gravearbeidet stoppes. Graveentreprenør varsler Tensio v/prosjektleder og anleggsleder om funnene og at arbeidet er stoppet. Graveentreprenør bestiller videre prøvetaking og rapport fra konsulentfirma/mottak de selv har avtale med.

Svar fra prøvetaking og rapport avgjør om massene har:

- **Ingen forurensning** – Ved bekreftelse om ingen forurensede masser, fortsetter arbeidet etter prosedyre, men massene for det prøvetatte området kan kjøres til mottak for rene masser (kun masser som kan påvises å være rene)
- **Lett/moderat forurensning** – Ved bekreftelse om lett/moderat forurensede masser, fortsetter arbeidet etter prosedyre. Massene legges tilbake hvor de opprinnelig lå, overskuddsmasser kjøres til godkjent mottak/deponi som kan ta imot masser i tilstandsklasse 2-5 iht. beskrivelse om behandling av overskuddsmasser.
- **Sterk forurensning** – Ved bekreftelse på funn av sterkt forurensede masser, avklares omfanget av funnet. Når omfanget er avklart og avgrenset, kjøres de berørte forurensede massene bort til godkjent deponi iht. beskrivelse om behandling av overskuddsmasser, som behandler de etter tilstandsgraden de har fått påvist gjennom prøvetakingen og rapporten. Graveentreprenøren vi har rammeavtale med, har avtale med godkjent mottak/deponi som kan ta imot masser i tilstandsklasse 2-5. Graveentreprenøren håndterer dette som én bestilling fra vår side. Merkostnaden for bortkjøring og håndtering av sterkt forurensede masser, samt tilkjøring av nye rene masser, faktureres pr. m³.

7. **Dokumentasjon og sluttrapport**

Oppfølging av rutinen gjøres med skriftlig dokumentasjon for hvert tiltak. Det er i den forbindelse utarbeidet et eget skjema for dokumentasjon av gravearbeider i forurenset grunn, som skal fylles ut av entreprenør.

Skjema i kombinasjon med bildedokumentasjon av grøfta/evt. funn og kvittering for massehåndtering legges inn i Elsmart.

3. Rutine ved mistanke om sterk forurensning

Dersom Tensio vurderer at det er mistanke om sterk forurensning, kan man ikke følge forenklet prosedyre ovenfor. Da vil Tensio engasjere et konsulentfirma, som i første omgang må foreta en prøvetaking av området.

Dersom prøvetakinga viser at området ikke er forurenset (tilstandsklasse 1), kan etableringa iverksettes uten behov for videre avklaringer/godkjenninger knyttet til forurenset grunn.

Viser prøvetakinga at massene har tilstandsklasse 2-3, følges forenklet rutine beskrevet ovenfor.

Påviser prøvetakinga sterk forurensning, det vil si masser med tilstandsklasse 4-5, må konsulentfirmaet vurdere behov for supplerende prøvetaking, samt utarbeide tiltaksplan i tråd med forurensningsforskriftens kapittel 2. Graveentreprenør må da følge krav i tiltaksplan ved utførelse.

4. Kontroll og beredskap

Graveentreprenør må sørge for:

1. At kommunen til enhver tid kan få adgang til anlegget for inspeksjon.
2. At eventuell fri fase av olje eller kreosot pumpes/samles opp og leveres til godkjent mottak.
3. Å ha en beredskapsplan i tilfelle det oppdages ukjent forurensning i grunnen eller oppstår akutt forurensning.
4. Å ha skriftlige varslingsrutiner.
5. At brannvesenet varsles ved akutt forurensning eller fare for akutt forurensning som følge av tiltak, jamfør krav i forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning.